

---

aan	Presidium
opsteller	Griffie
datum	1 februari 2018
bijlage	-
onderwerp	Computerfaciliteiten: rechtmatiger en doelmatiger

Samenvatting & Conclusie

Gemeentelijk beleid dient rechtmatig, doeltreffend en doelmatig te zijn. De Woerdense voorziening voor computerfaciliteiten zoals geregeld in artikel 8 van de Verordening rechtspositie blijkt doeltreffend, maar **niet** rechtmatig en doelmatig. Het is doeltreffend in de zin dat alle raadsleden en fractieassistenten van de benodigde computerfaciliteiten zijn voorzien. De computerfaciliteiten zijn echter niet doelmatig omdat de gemeente Woerden twee maal voor hetzelfde doel geld beschikbaar stelt: namelijk een bruikleenregeling én een financiële tegemoetkoming. De computerfaciliteiten zijn ook niet rechtmatig omdat gekozen is voor een bruikleenregeling en een financiële tegemoetkoming in tegenspraak van het (landelijke) Rechtspositiebesluit raads- en commissieleden. In het Rechtspositiebesluit staat dat een gemeente één van de twee opties mag aanbieden, maar niet beide.

Verder zijn de directe kosten door de dubbele voorziening én de relatief grote financiële tegemoetkoming, hoog. De indirecte kosten zijn ook hoog te noemen omdat de griffie tijd kwijt is aan beide regelingen en omdat de keuze voor een tegemoetkoming op basis van declaraties relatief arbeidsintensief is ten opzicht van alternatieven. In de uitvoering gaan zaken verkeerd. De verordening stelt dat het college de computerfaciliteiten moet verstrekken, maar in de praktijk doet de griffie dit. Diezelfde griffie ontbreekt het aan duidelijke kader om een aanvraag goed- of af te keuren. Daarbij wordt in de praktijk achteraf gedeclareerd én is er de formele afhankelijkheidsrelatie met de raad als werkgever die controle door de griffie bemoeilijkt.

Er zijn **twee goede alternatieven** die wél rechtmatig, doelmatig en doeltreffend zijn. De eerste is het huidige bruikleenmodel: ieder raadslid en iedere fractieassistent krijgt een iPad voor de duur van zijn of haar tijd in/bij de raad. Het alternatief is een tegemoetkoming die per maand uitbetaald wordt als vergoeding voor het zakelijk gebruik.

Aanleiding voor dit memo

In de presidiumvergadering van 6 december 2018 heeft een meerderheid van de leden aangegeven dat zij van de griffie een memo willen ontvangen met opties voor de geboden computerfaciliteiten voor de raadsleden en fractieassistenten in de nieuwe raadsperiode.

Wat is er op dit moment geregeld?

De computerfaciliteiten zijn geregeld op gemeentelijk niveau in de verordening '[Rechtspositie wethouders, raads- en commissieleden in de gemeente Woerden 2006](#)' geregeld. Dit betekent dat het aan de gemeenteraad is om aanvullende regels over de ICT-voorzieningen te stellen.

Artikel 8 van de verordening stelt:

Artikel 8 Computerfaciliteiten

1. Op aanvraag stelt het college het raadslid ten laste van de gemeente voor de uitoefening van het raadslidmaatschap een computer, bijbehorende apparatuur en software in bruikleen ter beschikking die (nagenoeg) uitsluitend bestemd is voor zakelijk gebruik.
2. Naast het beschikbaar stellen van apparatuur ten behoeve van het digitaal vergaderen, verleent het college een raadslid op aanvraag voor de uitoefening van het raadslidmaatschap een tegemoetkoming voor aanschaf van een computer, bijbehorende apparatuur en software.
3. Voorzover er sprake is van een tegemoetkoming voor de aanschaf van de eigen computer, bijbehorende apparatuur en software als bedoeld in het tweede lid, wordt op grond van [artikel 7a lid 4 van het rechtspositiebesluit raads- en commissieleden](#) de tegemoetkoming voor

eventuele belastingheffingen in verband met privé gebruik van de computer bedoeld in lid 2 op € 0,- gesteld.

4. Het raadslid ondertekent voor de bruikleen als bedoeld in lid 1 een bruikleenovereenkomst met de gemeente.
5. De tegemoetkoming als bedoeld in lid 2 is maximaal € 1.200,- (inclusief BTW) per raadsperiode van 4 jaar.
6. Indien het raadslidmaatschap, door welke oorzaak dan ook, binnen de raadsperiode eindigt, is het bedrag bedoeld in lid 5, van de nog niet verstreken raadsperiode, naar rato opeisbaar.
7. De in dit artikel genoemde tegemoetkoming wordt per jaar geïndexeerd aan de hand van de vastgestelde gemeente-index.
8. Het eerste en vierde lid zijn van overeenkomstige toepassing ten aanzien van commissieleden.

Lid 1 houdt in de uitvoering in dat raadsleden een iPad in bruikleen ontvangen.

Lid 2 houdt in dat daarnaast raadsleden in aanmerking komen voor een (financiële) tegemoetkoming.

Lid 3 stelt dat in het geval van belastingheffing op het privégebruik van de door de gemeente (deels) betaalde computer, de gemeente geen extra tegemoetkoming geeft ter compensatie van de belasting heffing.

Lid 4 vereist een bruikleenovereenkomst voor de uitgegeven iPad uit.

Lid 5 stelt dat de tegemoetkoming uit lid 2 gemaximeerd is op 1200 euro inclusief BTW over de periode tussen twee raadsverkiezingen. Feitelijk is dit nooit precies vier jaar (de huidige raadsperiode telt vier jaar en twee dagen).

Lid 6 stelt dat de tegemoetkoming in lid 2 ten gelde gemaakt kan worden bij vertrek uit de raad voor het einde van de raadsperiode.

Lid 7 stelt dat het bedrag per jaar wordt geïndexeerd.

Lid 8 stelt dat de commissieleden (fractieassistenten in de praktijk) een iPad in bruikleen ontvangen (lid 1) en daar een overeenkomst voor tekenen (lid 4). Dit betekent dus dat zij geen recht hebben op de tegemoetkoming.

Problemen met de rechtmatigheid en in de uitvoering

In de huidige afspraken zit een aantal problemen en onduidelijkheden besloten.

- I. In de verordening én in het besluit wordt er van gesproken dat het college beslist op aanvragen. Daaruit vloeit voort dat deze voorziening betaald wordt uit de budget dat de raad aan het college heeft toegewezen. In de praktijk is het echter het griffie die hierop besluit en het uit het raadsbudget financiert. De conclusie kan getrokken worden dat de staande praktijk in strijd is met de afspraken op gemeentelijk en rijksniveau.
- II. De verordening stelt in lid twee dat er "Naast het beschikbaar stellen van apparatuur ten behoeve van het digitaal vergaderen [...]" terwijl het rechtspositiebesluit raads- en commissieleden stelt dat: "Indien geen computer en bijbehorende apparatuur en software ter beschikking is gesteld [...]". Oftewel: de vergoeding spreekt van 'EN', terwijl het rechtspositiebesluit spreekt van 'OF'. Het rechtspositiebesluit gaat boven een gemeentelijke verordening, dus de raad is niet vrij om hier te bepalen dat het 'EN' een mogelijkheid is. **Dit betekent dat de huidige regeling niet rechtmatig is.**
- III. De verordening spreekt van een aanvraag voor de tegemoetkoming. De praktijk is echter dat de aankoop zonder aanvraag plaatsvindt en dat raadsleden achteraf declareren. Dit maakt controle op de rechtmatigheid en doelmatigheid van de uitgave door de griffie moeilijk.
- IV. De huidige verordening stelt geen voorwaarden voor de indiening van declaraties zoals een uiterste datum na aankoop of voor het einde van de raadsperiode waardoor de mogelijkheid om te declareren niet beperkt wordt.
- V. De indexatie van het bedrag per jaar zoals vermeld in lid 7 is strijdig met het genoemde bedrag in lid 5 dat voor vier jaar bedoeld is. Wil de verordening nu zeggen dat er ieder jaar of iedere vier jaar indexatie plaatsvindt? Ook een beginjaar (index=100) ontbreekt waardoor onduidelijkheid in de uitvoering bestaat.

Analyse van de doeltreffendheid en doelmatigheid

Huidige regeling is doeltreffend

Doel van de computerfaciliteiten in iedere gemeente zijn het voorzien van raadsleden (en commissieleden) van de benodigde middelen om digitaal te kunnen vergaderen. Vastgesteld kan

worden dat de huidige regeling in ieder geval doeltreffend is: alle raadsleden zijn voorzien van deugdelijke apparatuur.

Huidige regeling niet doelmatig

In de verdeling van de gemeentelijke middelen, moet naast rechtmatigheid en doeltreffendheid ook doelmatigheid betrekt te worden. Er is aantal kanttekeningen te plaatsen over de doelmatigheid van huidige regeling te plaatsen. Een eerste kanttekening is dat er tweemaal in de behoefte voor een geschikt apparaat om mee te werken wordt voldaan: de eerste maal door het in bruikleen geven van een iPad, de tweede maal door voor hetzelfde doel een tegemoetkoming toe te kennen. Lid 1 en lid 2 voorzien beiden in 'een computer, bijbehorende apparatuur en software'. Het is niet mogelijk om de beide voorzieningen als complementair te zien.

Gebrekkig afwegingskader voor declaratieregeling

De regeling is niet duidelijk over het soort computer of apparaat waarin voorzien dient te worden. De bruikleenregeling bestaat al jaren uit iPads, waarmee dit als een geschikt apparaat om mee te vergaderen gezien kan worden.

Voor de financiële tegemoetkoming is in de afgelopen jaren een breed spectrum aan apparaten en diensten gedeclareerd: (desktop-)computers; laptops; iPads; aanleg van netwerkvoorzieningen; internetabonnementen; telefoonabonnementen; printers; cartridges voor printers en printpapier; telefoons; tekstverwerkingssoftware; hoezen voor laptops, iPads en telefoons; toetenborden, muizen en kabels; technische hulpverlening; reparaties van apparaten; *powerbanks*; harde schijven; opslagkaarten, USB-sticks en schoonmaakdoekjes voor cd's. Het is de vraag of alle uitgaven even doelmatig zijn voor het raadswerk. Alle uitgaven zijn onder de huidige regeling rechtmatig en er bestaat op dit moment geen kader voor de griffie om de doelmatigheid af te wegen.

Vermenging zakelijk- en privégebruik biedt ook kansen

De huidige regeling gaat uit van declaraties voor zakelijk gebruik. Maar voor veel van de in de vorige alinea genoemde producten is menging van zakelijk- en privégebruik thuis moeilijk te voorkomen, laat staan door de griffie te controleren. Ter illustratie: wie wisselt zijn of haar inktcartridge wanneer er iets voor privédoeleinden geprint moet worden? Privégebruik is niet de bedoeling van de regelingen, maar zolang dit minimaal en incidenteel blijft is dit geen probleem. Aan de andere kant geven veel raadsleden de voorkeur om hun raadswerk op een (privé-) apparaat van hun persoonlijke voorkeur uit te voeren. Die keuze is vaak ook ingegeven uit de wens om niet meerdere apparaten te hoeven meenemen. Als de gemeente meebetaalt aan een deel van een persoonlijk apparaat is dat goedkoper (én dus doelmatiger) dan wanneer de gemeente vereist dat het raadslid ten laste van de gemeente een nieuw apparaat voor raadswerk moet aanschaffen.

Regelingen voor computerfaciliteiten zijn over het algemeen ontstaan vanaf de jaren negentig en zijn vast onderdeel geworden van de faciliteiten in alle gemeenten gedurende de digitalisering van het raadswerk. In die tijd kon niet verondersteld worden dat alle raadsleden een voor het raadswerk geschikt apparaat tot hun beschikking zouden hebben. Daarnaast waren computers aanzienlijk duurder dan dat zij nu zijn. Inmiddels zijn computers en iPads een haast onmisbaar onderdeel van het dagelijks (privé)leven geworden en is het uitzonderlijk dat een kandidaat-raadslid hier niet over beschikt. Met die constatering is het opmerkelijk dat de gemeente een bedrag van 1200 euro beschikbaar stelt om een apparaat te kopen dat haast ieder (kandidaat)raadslid al bezit, nog afgezien van de bruikleenregeling. Het is wel voor te stellen dat wanneer een raadslid privé-apparatuur gebruikt voor raadswerk, dat een deel van die kosten ook door de gemeente gedragen worden. Maar 1200 euro is veel geld voor een computer gezien het feit dat er geschikte laptops van ongeveer 500 euro te koop zijn en iPads verkrijgbaar zijn vanaf ongeveer 410 euro.

Opmerkelijk onderscheid tussen raadsleden en fractieassistenten

Ten slotte is het opmerkelijk dat bij de verstrekking van computerfaciliteiten onderscheid wordt gemaakt tussen raadsleden en fractieassistenten. Hoewel de verantwoordelijkheden van beide functies verschillen, voeren zij primair dezelfde werkzaamheden uit waarvoor computers of iPads benodigd zijn: het lezen en annoteren van stukken en het voorbereiden van bijdragen in vergaderingen. Toch wordt er, ongemotiveerd, onderscheid gemaakt tussen de twee functies.

Kosten van de computervoorzieningen

De ruime regeling zoals deze in Woerden bestaat, brengt meer kosten met zich mee dan een sobere regeling. De kosten vallen in drie categorieën uiteen: de kosten voor aanschaf en onderhoud van de iPads voor de bruikleenregeling; de kosten voor het ICT-budget van € 1.200,- per raadslid en de ureninzet vanuit de griffie die voortvloeit uit de beide voorzieningen.

In een raadsperiode van vier jaar komen de directe kosten uit op € 67.200, waarvan € 30.000 voor iPads en € 37.200 voor de individuele ICT-budgetten. De administratieve last van de huidige regeling (dus tegemoetkoming en bruikleen samen) kostte de griffie in 2017 naar schatting 92 uur werk. Dit is de last voor de reguliere processen: uren besteed aan discussie over declaraties, buitengewone beschadigingen aan bruikleenapparaten zijn niet meegerekend. De meeste van deze uren worden besteed aan het verwerken van declaraties.

Vergelijking andere gemeenten en modelverordening VNG

In principe hebben alle Nederlandse gemeenten een vorm van ICT-voorzieningen aan raads- en commissieleden. De aanpak en de visie op deze voorzieningen verschilt, maar haast alle gemeenten kiezen voor een bruikleen-regeling of een maandelijks uitgekeerde tegemoetkoming. Een aantal gemeenten opteert voor een vergoeding op de internetverbinding. De VNG stelt echter dat deze vergoeding slechts bedoeld is voor meerkosten op privégebruik, dus een grotere databundel of snellere internetverbinding dan men al had.

Gemeente + link	Regeling	Opmerkingen
De Bilt	Op aanvraag een tegemoetkoming van €25,- p/m voor computer e.d. & cartridges e.d. Ook een tegemoetkoming voor een internetverbinding van €25,- p/m.	De voorziening wordt in de praktijk niet aangevraagd en niet verstrekt.
Amersfoort	iPad-bruikleenregeling (standaard) of €500 bruto per raadsperiode (alternatief)	Raad overweegt om bruikleenregeling af te schaffen voor €500 bruto per raadsperiode
Leeuwarden	iPad-bruikleenregeling	-
Ermelo	'Computer' in bruikleen + €20,- euro p/m vergoeding voor aanleg en abonnement internetverbinding.	De 'computer' in bruikleen betreft een iPad.
Gouda	iPad-bruikleenregeling	-
Oudewater	iPad-bruikleenregeling	-
Hollands Kroon	iPad-bruikleenregeling	Raadsleden krijgen onbeperkt 4G abonnement meegeleverd om overal te kunnen internetten.
Modelverordening VNG	'Computer' in bruikleen of keuze voor tegemoetkoming per maand. Mogelijkheid voor vergoeding aanleg- en abonnementskosten internetverbinding.	'Computer' kan ook tablet/iPad inhouden. Duidelijke keuze voor bruikleen of vergoeding. Zie ook website VNG .

Tabel 1: vergelijking met andere gemeenten

Voorgestelde oplossingen: iPads in bruikleen of een maandelijkse tegemoetkoming

Oplossingen die rechtmatig, doelmatig én doeltreffend zijn, kunnen afgekeken worden van andere gemeenten en de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG). Twee oplossingen voldoen: op de huidige wijze de iPad-bruikleenregeling voortzetten zonder de tegemoetkoming, of een aangepaste tegemoetkoming zonder iPad-bruikleenregeling. De eerste variant ('optie A') is vrijwel identiek aan hoe het nu georganiseerd is spreekt voor zich, de tweede ('Optie B') behoeft nadere uitleg.

De tegemoetkoming wordt op een voor nu redelijk bedrag vastgesteld. Zoals in dit memo beargumenteerd en zoals de gemeente Amersfoort hanteert, is €500,- per raadsperiode op dit moment een redelijke vergoeding voor de slijtage die het zakelijk gebruik op een privé-apparaat veroorzaakt. Bij deze tegemoetkoming gaat het om een extra maandelijkse toelage die per maand toegekend wordt (€500/48 = €10.42 per maand). Een voordeel ten opzichte van het huidige declaratiesysteem is dat raadsleden óók gecompenseerd worden als zij een apparaat aangeschaft hebben voor aanvang van de raadsperiode blijven gebruiken en geen nieuw apparaat aanschaffen.

Daarnaast vervalt de huidige problematiek rond de verplichte verantwoording, die nu voor onzekerheid en extra werk zorgt bij raadsleden, fractieassistenten en de griffie. Voor de griffie is dit de minst arbeidsintensieve methode aangezien de tegemoetkoming met de maandelijkse salarisadministratie meegenomen kan worden. Voor deze optie dient nog wel advies te worden ingewonnen voor de fiscale effecten van de tegemoetkoming.

Voorkeursopties

A	Bruikleenregeling iPad	Meest doeltreffende regeling, iedereen wordt direct en op dezelfde wijze gefaciliteerd	€ 30.000
B	Maandelijkse vergoeding / compensatie van € 10,-	Meest doelmatige regeling, leden zonder iPad of computer zijn echter genoodzaakt om eenmalig een groot bedrag uit te geven	€ 26.400

Alternatieven (niet aangeraden)

C	Declaratiemodel € 500,- per raadsperiode	Af te raden vanwege belasting griffie en discutabele afwegingskaders	€ 27.500 + ambt. uren
D	Lumpsumvergoeding € 500,- per raadsperiode	Af te raden vanwege noodzaak terugvorderingen bij wisselingen raadsleden en fractieassistenten	€ 27.500
E	Geen vergoeding of bruikleenregeling	Niet doeltreffend, er wordt geen voorziening geboden voor het raadswerk	€ 0

Invoering van een nieuw systeem

Invoering van de beide voorgestelde oplossingen kan het best bij de nieuwe raadsperiode aanvangen. Latere invoering kan onduidelijkheid voor de nieuwe raad creëren en onderscheid maken tussen raadsleden die al wel en niet aanspraak hebben gemaakt op de huidige regeling in de nieuwe raadsperiode. De griffie kan een aangepaste verordening in de eerste raadsvergadering, op 29 maart, aan de nieuwe raad voorleggen. De eerste oplossing, de iPad-bruikleenregeling, kan blijven zoals deze bestaat. De tweede oplossing vereist nog enig fiscaal advies en mogelijk advies op een juiste bewoording, wat in aanloop naar een nieuwe verordening enig werk vergt.